

Nederlandse Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap
Association Néerlandaise de Linguistique Appliquée

www.anela.nl

Infobulletin september 2019

Inhoud

Van de voorzitter	1	Save the date: Grote Taaldag op vrijdag 31 januari 2020	6
Uit de praktijk:		Herinnering: VIOT/Anéla scriptieprijs, Anéla studiedag en deadline AILA 2020	7
Raad voor de Neerlandistiek	2	Verslag workshop taalontwikkeling bij tweetalige kinderen	7
Promotieonderzoek in de spotlights: Gijs Leenders	3	Financieel nieuws: subsidie	7
Applied Linguistics across Borders: Lucas Seuren in Mystical Oxford	4	Calls en aankondigingen	8
Geef handen en voeten aan curriculum.nu en onderstreep het belang van taal en cultuur!	6	Voor alle info: zie de website	8
		Colofon	9

Van de voorzitter

Het academisch jaar is weer begonnen en u ontvangt alweer het derde infobulletin van 2019. U leest in deze editie onder meer over het werk van Lucas Seuren, die in Oxford is gestationeerd.

De call for individual papers voor het AILA World Congress in Groningen (9-14 augustus 2020) is nog open tot 16 september. Voor meer informatie: www.aila2020.nl. Verder wordt van 26-28 september de 11th AILA-Europe Junior Researcher Meeting in Applied Linguistics gehouden in Sarajevo.

De eerstvolgende activiteit van Anéla is onze studiedag: op 18 oktober gaan we naar de

Hogeschool Utrecht en het thema is dit keer "meertaligheid in onderwijs en samenleving". Plenaire sprekers zijn Joana Duarte en Hans Bennis. U kunt zich nog aanmelden voor deelname tot 27 september. Meer informatie vindt u op de website van Anéla.

Hopelijk tot 18 oktober in Utrecht,

Jos Swanenberg

Uit de praktijk: de Raad voor Neerlandistiek

In deze rubriek vertellen wetenschappers over hoe zij de link tussen taalwetenschap en de praktijk leggen. Dit keer geen individu maar een organisatie die gericht is op een combinatie van wetenschap en onderwijspraktijk: de Raad voor Neerlandistiek.

De Neerlandistiek is een bloeiende wetenschappelijke discipline met veel en divers onderzoek, dat zowel wetenschappelijke kwaliteit als maatschappelijke impact heeft. Maar juist door die diversiteit ontbreekt het de neerlandistiek aan een landelijke vertegenwoordiging en een zichtbare eenheid. Vanuit deze behoefte is de Raad voor Neerlandistiek opgericht, een overkoepelend vertegenwoordigingsorgaan dat een genuanceerd maar bovenal ook een gedeeld verhaal vertelt aan de buitenwereld; van de toekomstige studenten tot de politiek.

Neerlandistische eenheid

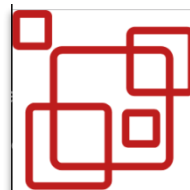
Hoewel neerlandistisch onderzoek haar kracht vindt in haar diversiteit en interdisciplinariteit, vormt de neerlandistiek zelf wel degelijk een eenheid. Niet alleen de Nederlandse taal en literatuur als gemeenschappelijk onderzoeksobject schept een neerlandistische eenheid, maar de neerlandistische eenheid vindt haar legitimering ook en vooral in het schoolvak Nederlands en de universitaire studies. Beide hebben hierbij behoefte aan een duidelijke inhoudelijke en landelijke vertegenwoordiging van die eenheid, evenals aan een overlegorgaan.

Als zichtbaar vertegenwoordigingsorgaan en als overlegplatform voorziet de Raad in deze behoefte. Zij vertegenwoordigt in eerste instantie de universitaire neerlandistiek, maar meer in zijn algemeenheid ook de hele neerlandistiek. Zowel binnen de academie als binnen het publieke debat als op verschillende bestuurlijke en politieke niveaus. Daarnaast biedt de Raad neerlandici de mogelijkheid om in landelijk samenwerkingsverband

met elkaar te spreken over de toekomst van ons onderzoek en onderwijs.

Landelijke Neerlandistiekvergadering

Met het oog op dat laatste vond begin 2019 in Utrecht een landelijke neerlandistiekvergadering plaats. Neerlandici kwamen bijeen om met elkaar in gesprek te gaan over de brandpunten van de hedendaagse neerlandistiek. Hoe ziet de neerlandistiek van de 21ste eeuw eruit? Hoe kun je in een brede bachelor voldoende neerlandistische inhoud krijgen? Wat is de canon van de neerlandistiek? Hoe vergroten we de diversiteit en de hoeveelheid studenten in de universitaire opleidingen neerlandistiek? Vragen, soms struikelblokken, waar neerlandici samen tegen aan lopen.

Raad voor de Neerlandistiek

De ambities

In overlegpanels op de landelijke neerlandistiekvergadering en tijdens latere kleinschaligere raadsvergaderingen zijn dergelijke vragen en uitdagingen herformuleerd tot doelen voor de Raad voor de Neerlandistiek. De Raad ambieert om, kort samengevat, een belangrijke adviserende rol te spelen als het gaat om de inhoud van het onderwijs in de neerlandistiek, van schoolvak tot universitaire studie, en daarbij het noodzakelijke volume van de neerlandistiek te bewaken. Daarnaast vertegenwoordigt de Raad, zo bleek al, de neerlandistische eenheid en heeft zij zich met het oog hierop ten doel gesteld een inhoudelijke definitie van de neerlandistiek te ontwerpen en onderhouden. Hiermee samenhangend streeft de Raad er tot slot naar gezamenlijke initiatieven van neerlandici, denk aan subsidieaanvragen maar ook

aan gezamenlijke onderwijsprojecten of evenementen, te stimuleren en ondersteunen.

Neerlandistiekdagen 2020

Voortvloeiend uit deze ambities organiseert de Raad in het voorjaar van 2020 de eerste editie van de Neerlandistiekdagen. Academi-ci, docenten, studenten en geïnteresseerden worden van harte uitgenodigd om vrijdag 6 en zaterdag 7 maart aanstaande samen te komen in Leiden en de status van de heden-

daagse neerlandistiek te bespreken en bovendien de neerlandistiek te vieren. Vrijdag staat volledig in het teken van onderwijs en onderzoek, zaterdag betreft een publieksdag waarop de veelzijdigheid van het vakgebied getoond wordt aan een breder publiek. Het beloven twee mooie dagen te worden vol debatten, lezingen en nieuwe inzichten. Samen als Raad, als neerlandici, bepalen we de koers van de toekomstige Neerlandistiek.

www.raadneerlandistiek.nl

Promotieonderzoek in de spotlight: Gijs Leenders

*In deze rubriek vertellen promovendi over hun onderzoek op het gebied van toegepaste taalkunde. Dit keer vertelt Gijs Leenders over zijn PHD-project: **Van taalvergelijking naar taalbewustzijn: een contra-***

stief-grammatische leerlijn voor de vakken Nederlands, Engels en Duits. *Gijs is docent Nederlands en promoveert met een Dudoc-Alfa beurs aan de universiteit van Utrecht onder begeleiding van Marjo van Koppen en Rick de Graaff.*

Als docent Nederlands merk ik dat leerlingen vaak nog onvoldoende in staat zijn om vaardigheden die ze bij het ene vak leren, te gebruiken bij een ander vak. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het onderdeel formuleren: ze leren bij Nederlands écht wel hoe ze een correcte zin kunnen vormen, maar toch blijken ze vaak nog niet in staat om die kennis toe te passen in vakken als geschiedenis en aardrijkskunde. Ook de transfer tussen grammatica in het Nederlands en de moderne vreemde talen schiet nog vaak tekort: leerlingen blijken bijvoorbeeld niet in staat om een concept als *onderwerp* in verband te brengen met de *1^e naamval* in het vak Duits.

In onderzoek wordt dit verschijnsel toegeschreven aan de nog onderontwikkelde capaciteiten van leerlingen, maar in de praktijk is er volgens mij iets anders aan de hand. Er

wordt namelijk in het traditionele Nederlandse grammaticaonderwijs vooral gefocust op vakspecifieke lagere orde vaardigheden en ezelsbruggetjes, enige aandacht voor vak- of domeinoverstijgende toepassingsmogelijkheden is ver te zoeken. Als we leerlingen bewust willen maken van die mogelijkheden, zullen we er in de les expliciete aandacht aan moeten besteden.

Dudoc-Alfa stelt mij in de gelegenheid om hier naast mijn baan in het voortgezet onderwijs onderzoek naar te doen. Het uiteindelijke doel van dit project is een contrastief-grammatische leerlijn gericht op bewuste taalvaardigheid, gestoeld op wetenschappelijke inzichten. In het eerste jaar van mijn traject zijn er al enkele stappen naar dit doel gezet:

1. Huidige stand van zaken en doelen

Met behulp van een online vragenlijst onder 213 docenten (in opleiding) in de vakken Nederlands, Engels en Duits heb ik een helder overzicht gekregen van de huidige doelen van grammaticaonderwijs volgens docenten, de stand van zaken op het gebied van grammatica en taalkunde op middelbare scholen en de concepten die docenten nuttig achten ter aanvulling/ondersteuning van het grammaticaonderwijs.

2. Focusgroepinterviews

Aan de hand van drie focusgroepinterviews zijn de resultaten uit bovengenoemde vragenlijst verder uitgediept en hebben we de

inhoudelijke mogelijkheden van bewuste taalvaardigheid en de praktische implicaties daaromtrent voor elk van de drie vakken in kaart gebracht.

3. Taalcontrastieve analyse

Ten behoeve van de inhoudelijke component van de te ontwikkelen lessenseries, werd een taalcontrastieve analyse uitgevoerd met betrekking tot drie concepten (grammaticale functie, woordvolgorde en congruentie). Uit een combinatie van de vragenlijst en de interviews bleek namelijk dat docenten deze concepten het meest nuttig achten voor vak-overstijgend grammaticaonderwijs.

4. Stimulated-recall

Aan de hand van stimulated-recall taken werd me duidelijk welke kennis leerlingen momenteel gebruiken bij het oplossen van grammaticale taken en de mate waarin ze in staat waren die kennis te transfereren van de ene naar de andere taal.

5. Ontwikkeling toetsmateriaal

Bewuste taalvaardigheid is een relatief nieuw begrip. Mede daardoor is er nog maar weinig toetsmateriaal beschikbaar dat aandacht heeft voor het proces (de redenering) naast aandacht voor het product (de toepassing). In mijn eigen onderzoek ben ik specifiek geïnteresseerd in de bewuste grammaticale

taalvaardigheid. Op basis van de taalcontrastieve analyse ben ik momenteel druk bezig met het ontwikkelen van toets- en lesmateriaal voor de vakken Nederlands, Engels en Duits (voor een voorbeeld van een toetsvraag, zie figuur 1).

Figuur 1. Voorbeeld van een toetsvraag waarin leerlingen de plaatjes aankruisen die een grammaticaal correcte interpretatie van de (ambigue) zin verbeelden. Vervolgens schrijven ze voor twee van de plaatjes hun redenering op. NB. Er zijn bij deze zin dus meerdere interpretaties mogelijk en daarmee meerdere plaatjes correct.

In deze fase schakel ik regelmatig de hulp van docenten van de genoemde schoolvakken in. De volgende fase is het inwinnen van taalkundig advies met betrekking tot de inhoudelijke correctheid, dus ben of ken je een taalkundige met expertise in het Nederlands, Engels en/of het Duits, kom ik graag met je/hem/haar in contact (bijvoorbeeld via g.p.m.leenders@gmail.com).

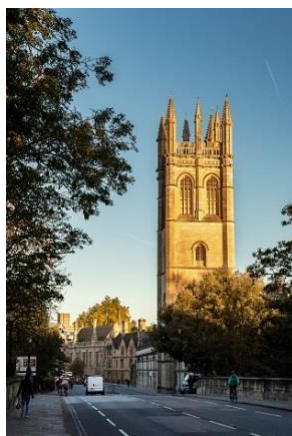
Al met al ben ik dus aardig op weg, maar er is ook nog een lange weg te gaan. Mocht je dus interessante artikelen of ideeën hebben, of gewoon geïnteresseerd zijn in de uitkomsten tot nu toe spreek ik graag eens af!

Gijs Leenders

Applied linguistics across borders: Lucas Seuren in Mystical Oxford

Mystical Oxford

From the outside looking in Oxford is a mystical place. It is one of the oldest universities in the world and to the lay person it will likely evoke images of Harry Potter or, if you're from my parents' generation, Inspector Morse. It is also seen as one of the most elitist universities in the world: Only the upper echelons of society and academia need apply.

When I moved to Oxford a year ago for a postdoc analysing video-mediated consultations in secondary care, I was pretty intimidated. The university is at the top of university rankings, and my department ranks among the best in the world in primary care. The senior faculty are all members of royal colleges and societies, and help shape British and European health policy. To be honest, when I applied I never thought I would be offered the position. As most PhD students, I suffered from imposter syndrome and I was just happy to be interviewed.

Business as usual

A year since starting my postdoc I've come to realize that while yes, Oxford is elitist, it is in all the ways that matter just another university: research works in the same way as everywhere else. I am one of a number of postdocs in my research group, and there is little that sets them apart from early career researchers at other universities. Sometimes, as was the case for me, getting a job at Oxford is little more than serendipity: being on the job market with the right research background at the right time. Even the senior faculty are not special. They may have publication lists and h-indexes that are off the scale, but they still face rejection all the time and many, particularly the medical professionals, can feel like frauds in the academic environment.

Pressure

That is not to say I'm not still intimidated on occasion. Because my position was originally only for a year, I've spent a lot of time writing fellowship applications, in addition to manuscripts for papers. And each time I send a draft to the senior researchers in the group I'm terrified: part of me just knows they'll hate it, because the writing is bad or because they just don't see the value of Conversation Analysis, and finally come to realize that they should never have hired me. That's the problem with imposter syndrome: knowing you have it, indeed knowing that many others have it, does not magically make it go

away. Fortunately, everyone here is very supportive and while the feedback can be extensive, that is no different from how it works at other institutes.

Going abroad

Looking back, I am very happy that I did not let Oxford's prestige discourage me from applying. Not only have I learned a lot about grant writing, particularly by working in an interdisciplinary group, but the city is somewhat of an intellectual Nirvana. Whether you want to attend discussions with the likes of Steven Pinker or Richard Dawkins, or you are curious to hear about the history of the coconut (or you want to meet Randall Munroe, the man behind XKCD): there's something for everyone. Even simply living abroad is a useful experience: broadening your horizon and working with different people is a quintessential part of (academic) life. Oxford is my third time abroad, following stays in Los Angeles and York during my PhD, and each has provided an experience I could never have had in The Netherlands.

Just apply

Fortunately, I'll be able to stick around for another year to work on my current research project. And who knows, maybe one of the many applications I've submitted will be successful. The competition is fierce, but somebody has to get lucky. If there is one thing I learned since moving to Oxford, it's that everybody struggles. So you might as well apply, no matter the chances you think you have, because you just might succeed.

Lucas Seuren

**Geef handen en voeten aan Curriculum.nu
en onderstreep het belang van taal en cultuur!**

De reacties op Curriculum.nu lopen erg uiteen. De één vindt dat de voorstellen de impuls geven die het talenonderwijs nodig heeft, de ander vindt ze niet ver genoeg gaan en nog een ander vindt ze volledig de verkeerde kant uitgaan. Wij roepen iedereen op om de voorstellen met een open blik te bekijken: niet vanuit de huidige eindtermen of toetsing (die gaan toch op de schop), niet vanuit één taal, school of regio maar wel vanuit de vraag **waarom talen voor elke leerling een belangrijke meerwaarde vormen binnen het curriculum.**

In de aanloop naar de Landelijke Studiedag van Levende Talen lanceren we een blogreeks waarin we **korte blogposts** plaatsen die de voorstellen van Curriculum.nu concreter maken of op een andere manier de kansen die Curriculum.nu biedt handen en voeten geven. De blogreeks zal verschijnen op de nieuwe site Taalwijs.nu en is een initiatief van Levende Talen, Vakdidactiek.nl en het Nationaal Platform voor de Talen.

Wil je bijdragen aan deze blogreeks, individueel of met collega's? Stuur dan een blogpost van ongeveer 500 woorden naar talenplatform.FGW@vu.nl en wij nemen contact met je op! **Indienen kan nog tot 25 september.**

Goede ideeën die in de blogreeks worden gepresenteerd geven we graag een duwtje in de rug. We ondersteunen hun verdere uitwerking met vakdidactische begeleiding vanuit het Nationaal Platform voor de Talen.

Judith Richters, Blanca Cano Gonzalez,
Anna Kaal, Sebastiaan Dönszelmann,
Maaïke Koffeman, Wander Lowie &
Bert Le Bruyn

Meer info en inspiratie vind je op
<https://vakdidactiek.nl/2019/06/19/geef-handen-en-voeten-aan-curriculum-nu/>.

Nog vragen? Contacteer ons via
talenplatform.FGW@vu.nl

Save the date: Grote Taaldag op vrijdag 31 januari 2020!

Bij wijze van experiment zullen LOT, Anéla en AVT de Grote Taaldag in 2020 niet op de eerste zaterdag van februari organiseren maar de vrijdag ervoor, nl. 31 januari. Dit is niet enkel aantrekkelijker financieel gezien maar zorgt er ook voor dat de dag valt in ieders werkweek. Ons aanvoelen is dat de week van 31 januari voor het merendeel van de deelnemers in een collegeluwe week valt en dat het dus niet erg zal interfereren met onderwijs. We zullen uiteraard de impact op de dag zorgvuldig monitoren.

De Grote Taaldag zal op donderdag voorafgegaan worden door CLIN (Computational Linguistics in the Netherlands). Ook CLIN

vindt dit jaar plaats in Utrecht en zo krijgen we op 30 en 31 januari een feestelijk eerste hoogtepunt van taalkunde in Nederland in 2020. Het volgende hoogtepunt komt in augustus met AILA 2020, de wereldconferentie van de Association Internationale de Linguistique Appliquée die neerstrijkt in Groningen met Anéla aan het roer.

Wij kijken alvast uit naar een erg succesvol taalkundig jaar!

*Namens LOT, Anéla en AVT,
Kees Hengeveld, Jos Swanenberg &
Elena Tribushinina*

Herinnering: VIOT/Anéla scriptieprijs, Anéla studiedag en deadline AILA 2020

Oproep scriptieprijs

U kunt nog tot en met 10 oktober scripties indienen voor de scriptieprijs. Zie de [website](#) voor de call, inschrijfformulier en het reglement.

Anéla studiedag 18 oktober 2019

Het stond al in *Van de voorzitter*, maar op 18 oktober vindt de Anéla Studiedag plaats aan de Hogeschool Utrecht. Dit jaar is het thema

Meertaligheid in onderwijs en samenleving, *Troef of twistappel? U kunt zich nog tot 27 september opgeven via de [website](#).*

Deadline AILA2020: 16 september 2019

Het is ook nog mogelijk een abstract in te dienen voor AILA2020 tot 16 september 2019. U vindt een lijst met goedgekeurde symposia op <https://www.aila2020.nl/call-for-papers>.

Verslag workshop taalontwikkeling bij tweetalige kinderen

Afgelopen april hebben de leden van het 2in1 project aan de Radboud Universiteit (Sharon Unsworth, Gerrit Jan Kootstra, Elly Koutamanis, Chantal van Dijk en Christa van Mourik; zie www.ru.nl/2in1project) een workshop georganiseerd over de taalontwikkeling bij tweetalige kinderen, waarin kwesties aan bod kwamen zoals hoe de taalvaardigheid van tweetalige kinderen het beste kan worden gemeten, de relatie tussen taalvaardigheid en taalervaring (blootstelling, gebruik, context), en hoe, wanneer en waarom de twee talen van een tweetalig kind elkaar beïnvloeden.

Naast lokale sprekers omvatte het programma presentaties van Erika Hoff (Florida Atlantic University), Elma Blom (Utrecht University), Cynthia Core (George Washington University) en Josje Verhagen (Universiteit van Amsterdam). In deze presentaties werden onder andere de volgende onderwerpen besproken: de relatie tussen werkgeheugen en taalontwikkeling, de relatie tussen taal-

vaardigheid en executieve functies, in hoeverre de twee grammatica's van een tweetalig kind gedeeld worden, waarom en waarvoor eentalige controlegroepen (wel of niet) nodig zijn, voorspellers van taalontwikkeling in beide talen en of deze voor verschillende "profielen" van kinderen vergelijkbaar zijn. We kijken terug op een geslaagde en inspirerende workshop!

Sharon Unsworth en Gerrit Jan Kootstra

Financieel nieuws: subsidie

In de calls en aankondigingen vindt u onder meer een call for papers voor de AILA-Europe Junior Researcher Meeting (JRM) in 2020. In dat verband breng ik graag nog eens de subsidie onder de aandacht die Anéla beschikbaar stelt voor de deelnemer die Anéla vertegenwoordigt bij de AILA-Europe ledenvergadering. Ben jij van plan om naar de JRM

te gaan? Mocht je dan bereid zijn om Anéla op de AILA-Europe vergadering te vertegenwoordigen en daarvan verslag uit te brengen aan het bestuur, zo is er een financiële steun van € 600,- voor de reiskosten beschikbaar. Verdere informatie is te verkrijgen bij de penningmeester!

Rasmus Steinkrauss

Calls en aankondigingen

Organiseert u zelf binnenkort een conferentie of workshop of weet u van een relevante conferentie of workshop, laat het ons weten (webmaster@anela.nl).

Zie ook aankondigingen op onze [website](#).

U kunt zich [hier](#) aanmelden voor de AILA nieuwsbrief.

ANÉLA-ACTIVITEITEN

Anéla Studiedag

thema: Meertaligheid in onderwijs en samenleving:

Troef of twistappel?

Keynotes: dr. Joana Duarte en prof. dr. Hans Bennis

Locatie: Hogeschool van Utrecht

Datum: 18 oktober 2019

Website:

<http://anela.nl/activiteiten/studiedag/>

ANDERE ACTIVITEITEN

4th Conference on experimental approaches to perception and production of language variation

Locatie: Universiteit Münster, afdeling Neerlandistiek

Datum: 26-28 september 2019

Website: <https://www.uni-muenster.de/INP/internationales/exapp2019.html>

Drongo talenfestival: de impact van taal

Locatie: Radboud Universiteit Nijmegen

Met onder anderen: dichter des Vaderlands Tsead Bruijnja, journalist Herbert Blankensteijn en schrijver Abdelkader Benali
Datum: 25-26 oktober 2019

Website:

<https://www.drongotalenfestival.nl/>

First Virtual Conference Language, Communication and Education (LCE2020): Linguistic Advances in the Digital Era

Locatie: virtuele conferentie (!)

Datum: 15-17 januari 2020

Deadlines voor abstracts: 31 august 2019; 31 oktober 2019;

31 december 2019.

Let op: vanwege virtueel karakter specifieke vereisten aan het format van presentaties

<https://www.virtlce.com>

12th AILA-Europe Junior Researcher Meeting in Applied Linguistics

Locatie: Groningen

Datum: 12 augustus 2020

Deadline voor abstracts: 30 november 2019

Website: <https://aila.info/2018/09/03/10th-europe-junior-meeting/>

Symposiumnummer: S008

AILA2020

Locatie: Groningen

Datum: 9-14 augustus 2020

Deadline voor abstracts: 16 september 2019

Website: <https://www.aila2020.nl/call-for-papers>

Voor alle info: zie de website

Op www.anela.nl kunt u dit infobulletin teruglezen en kunt ook de meest up-to-date

informatie over onze activiteiten, , en andere zaken terugvinden.

Colofon

Adressen Anéla-bestuur

Jos Swanenberg (voorzitter)
A.P.C.Swanenberg@uvt.nl

Bert Le Bruyn (secretaris)
B.S.W.LeBruyn@uu.nl

Rasmus Steinkrauss (penningmeester)
r.g.a.steinkrauss@rug.nl

Nivja de Jong (webmaster)
n.h.de.jong@hum.leidenuniv.nl

June Eyckmans
June.Eyckmans@telenet.be

Maaïke Hajer
maaike.hajer@hu.nl

Paz González
p.gonzalez@hum.leidenuniv.nl

Guusje Jol
g.jol@let.ru.nl

Secretariële ondersteuning:
Anneke Smits
Anela-admin@uvt.nl

Kopij infobulletin

Heeft u kopij voor het infobulletin: stuurt u dit dan op naar Anneke Smits: anela-admin@uvt.nl.